

бранщината на турският разпореждания не можеше да бъде.

Ние можехме да се считаме, слѣдователно, свободни и честити, толкозъ повече, че русите бързо напрѣдваха, че войната се приближаваше до края си, и че сътъ нея наедно приближаваха се до осъществяванието си и нашите патриотически надежди. И ние благоденствувахме. Единъ-два пъти само се обезпокоихме, като узнахме отъ драгоманина на американската легация, че Високата Порта пакъ повдигала за настъ въпросъ, и че казаната легация не се съгласява да се пратимъ другадѣ, освѣнъ въ самитѣ Съединени Щати.

Додѣто да се рѣши обаче това спрѣчкане, рѣши се и великиятъ въпросъ на нашето отечество. Подписа се славниятъ Санъ-Стефански договоръ, издаде се наложената отъ него пълна амнистия за всичките български политически прѣстъпници и кждѣ края на мартъ ние получихме отъ юскюдарското окръжно управление, подъ чието вѣдомство се намираше прѣградието Кадж-Къой, едно съобщение, съ което ни се явяваше, че ние бѣхме свободни вече и можехме да идемъ, дѣто искахме.

И тръгнахме ние зъ Пловдивъ, дѣто стигнахме на върхъ Връбница, свободни тоя пътъ, и неизказано-обрадвани за благодѣянието, сторено на България, благодѣяние поразително по своето неочеквано величие. И въ най-буйнитѣ мечти на нашия затворнически животъ ние никога не мислѣхме, че ще доживѣемъ да видимъ единъ договоръ подписанъ отъ Турция да дава на България такива обширни граници, такава широка самостоятелностъ. И ние ликувахме. И причината на нашето ликуване бѣ тъй неповторяема, щото и до днесъ още мисля, че подобна радостъ нѣма да изпълни вече български сърца.

Честито бѣ наистина нашето поколѣние. Милиони българи сѫ живѣли прѣди настъ. Милиони ще живѣятъ подирѣ ни. Но едва ли въ миналото е имало, едва ли въ бѫдѫщето ще има поколѣние, което да почувствува щастието, че е усътило нашето, като е видѣло учрѣждението на Екзархията, възкръсването на България, избавлението ни отъ сърбитѣ. Тѣ сѫ радости достатъчни да изкупятъ всичките тегла, които прѣтеглихме, всичките разочарования, които ни бѣ писано да видимъ.

Но това безподобно щастие ни налага дължности къмъ